

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 22.6.2018г.
COM(2018) 488 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА

**Четиринадесети доклад относно прилагането на Регламент (ЕО) № 866/2004 на
Съвета от 29 април 2004 г. и последиците от това прилагане за периода от
1 януари до 31 декември 2017 г.**

{SWD(2018) 352 final}

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА

Четиринадесети доклад относно прилагането на Регламент (ЕО) № 866/2004 на Съвета от 29 април 2004 г. и последиците от това прилагане за периода от 1 януари до 31 декември 2017 г.

Регламент (ЕО) № 866/2004 на Съвета относно режим съгласно член 2 от Протокол № 10 от Акта за присъединяване¹ (наричан по-нататък „Регламентът за демаркационната линия“) влезе в сила на 1 май 2004 г. С него се определя редът, по който разпоредбите на правото на ЕС се прилагат по отношение на движението на лица, стоки и услуги през линията между зоните на Република Кипър, в които правителството не упражнява ефективен контрол, и зоните, в които то упражнява ефективен контрол. С цел да се осигури ефективността на тези разпоредби, тяхното приложно поле беше разширено така, че да включи границата между тези зони и източната суверенна зона на Обединеното кралство (ИСЗ)².

Настоящият доклад обхваща периода от 1 януари до 31 декември 2017 г.

През периода на докладване Комисията провежда конструктивен диалог с компетентните органи на Република Кипър и с администрацията на суверенната зона (СЗ), както и с Търговската камара на кипърските турци (ТККТ), относно прилагането на Регламента.

1. ПРЕМИНАВАНЕ НА ЛИЦА

1.1. Преминаване през установените пропускателни пунктове

Регламентът осигурява стабилна правна рамка за преминаване на кипърски граждани, други граждани на ЕС и граждани на трети държави, които пресичат демаркационната линия (наричана по-нататък „линията“) през установените пропускателни пунктове. В сравнение с предходните години, през 2017 г. нарасна броят на кипърските гърци и кипърските турци, които преминават линията.

Според данни от полицията на Република Кипър (наричана по-нататък „CYPOL“) през обхванатия от доклада период са регистрирани 646 569 (предходен период: 613 111) преминавания на кипърски гърци и 267 467 преминавания на превозни средства на кипърски гърци (предходен период: 244 929) от контролираните от правителството зони в северната част на Кипър и 1 140 682 (предходен период: 1 138 670) преминавания на кипърски турци и 435 882 преминавания на превозни средства на

¹ ОВ L 161, 30.4.2004 г., стр. 128. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕС) № 685/2013 на Съвета от 15 юли 2013 г. (ОВ L 196, 19.7.2013 г., стр. 1) — известен като „Регламент за демаркационната линия“.

² Вж. третото съображение от Регламента за демаркационната линия.

кипърски турци (предходен период: 413 208) от северната част на Кипър към контролираните от правителството зони³.

Броят на преминалите линията граждани на ЕС, които не са кипърски граждани, и на преминалите линията граждани на трети държави е нараснал съществено. През обхванатия от доклада период са е имало 822 318 преминавания на граждани на ЕС, които не са граждани на Кипър, и на граждани на трети държави (предходен период: 385 426). Значителното нарастване на броя на преминалите линията граждани на ЕС, които не са граждани на Кипър, и на гражданите на трети държави, се дължи на общото увеличение на туризма на острова.

Горепосочените данни на CYPOL обаче не включват данни за лицата и превозните средства, преминаващи от северната част на Кипър през пропускателните пунктове *Pergamos* и *Strovilia*, които са под контрола на източната суверенна зона на Обединеното кралство (ИСЗ). По отношение на тях ИСЗ докладва, че 140 913 (предходен период: 125 457) преминавания на кипърски гърци и 59 852 преминавания на превозни средства на кипърски гърци (предходен период: 49 694) са били регистрирани към северната част на Кипър. Същевременно 457 314 (предходен период: 429 807) преминавания на кипърски турци и 272 090 преминавания на превозни средства на кипърски турци (предходен период: 246 474) са били регистрирани в другата посока. Освен това 415 051 (предходен период 295 042) граждани на ЕС, които не са граждани на Кипър, и граждани на трети държави, са преминали линията.

През 2017 г. броят на служителите на CYPOL, работещи на пропускателните пунктове, се е запазил същият като през 2016 г., а именно 69 души.

Данните, събрани от общността на кипърските турци през 2017 г., показват увеличение на преминаванията на кипърски гърци 1 066 284 (предходен период: 980 724) и на преминаванията на превозни средства на кипърски гърци 392 300 (предходен период: 346 609) от контролираните от правителството зони в северната част на Кипър. Те показват също така увеличение на броя на преминаванията на кипърски турци на 1 796 353 души (предходен период: 1 762 498) и на превозни средства на кипърски турци на 782 656 (предходен период: 728 049) в другата посока. Съгласно предоставените статистически данни 1 546 475 граждани на ЕС които не са граждани на Кипър, и граждани на трети държави, са преминали от контролираните от правителството зони в северната част на Кипър (предходен период: 1 253 446).

Няма данни за инциденти при преминаванията през 2017 г. Към момента обаче органите на Република Кипър все още не позволяват на автобуси на кипърски турци, които превозват граждани на ЕС, да преминават в контролираните от правителството зони.

³ Органите на Република Кипър не съхраняват данни относно връщанията на кипърски гърци обратно в контролираните от правителството зони или относно връщанията на кипърски турци обратно в северната част на Кипър.

Продължи работата по изграждането на инфраструктура с цел отварянето на два нови пропускателни пункта в Lefka-Apliki и Deryneia.

С подкрепата на мироопазващите сили на ООН в Кипър (UNFICYP) продължи да се улеснява практикуването на религията от страна и на двете общности⁴. UNFICYP отбелязва със загриженост обаче намаляването на броя на заявленията за получаване на разрешителни за религиозни служби, за което те са били помолени да съдействат в северната част на Кипър, както и намаляването на броя на одобрените такива служби в сравнение със същия период през 2016 г.

1.2. Незаконна миграция през демаркационната линия и убежище

Данните на CYPOL за 2017 г. показват увеличение на броя на мигрантите, които са преминали неправомерно през линията от северната част на Кипър към контролираните от правителството зони. През 2017 г. 1 686 незаконни мигранти са преминали линията, докато през 2016 г. броят им е бил 1 499, а през 2015 г. 1 290. Държавите на произход с най-голям брой незаконни мигранти, задържани при пресичането на демаркационната линия, са Сирия (753), Пакистан (119), Сомалия (111), Камерун (98) и Турция (74). От тези 1 686 засечени на линията незаконни мигранти 90 % (1 519) са подали молба за международна закрила в Република Кипър. По-голямата част от тези кандидати за международна закрила са сирийци (744).

Незаконните мигранти обикновено биват задържани по време на проверки по линията или на летищата при опит да напуснат Кипър. В някои случаи незаконните мигранти са се представили в полицейски управления с цел да поискат международна закрила.

CYPOL бе в състояние да идентифицира лицата, които са преминали неправомерно линията, за да влязат в контролираните от правителството зони, като е използвала същите критерии като предходни години — предимно въз основа на информация, съдържаща се в техните документи за пътуване и изявления, направени от засегнатите мигранти. Според тази оценка почти всички незаконни мигранти, задържани в контролираните от правителството зони след незаконно преминаване на линията, са пристигнали в северната част на Кипър от Турция.

Кипърската турска общност потвърди, че в северната част на Кипър продължават да се полагат усилия за предотвратяване на незаконната миграция. През 2017 г. на 2 858 души⁵ е било отказано влизане в северната част на Кипър, а 645 лица⁶, които са били задържани в северната част на Кипър, са били върнати в Турция — последната държава, през която са преминали преди да дойдат на острова.

Представители на двете общности се срещат редовно в рамките на действащ под егидата на ООН технически комитет на двете общности по въпросите на престъпността

⁴ Доклад на Генералния секретар на ООН относно UNFICYP [S/2018/25] от 9 януари 2018 г., стр. 24-25.

⁵ Граждани на Турция: 421, на Сирия: 348, на Туркменистан: 279, на Иран: 119, на Ирак: 152.

⁶ Граждани на Турция: 261, на Сирия: 118, на Туркменистан: 18, на Република Молдова: 11, на Нигерия: 38.

и наказателноправните въпроси (Technical Committee on Crime and Criminal Matters — TCCSM). В допълнение към този комитет двете общности продължиха да използват съвместно звено за комуникация, което предоставя форум за обмен на информация по наказателноправни въпроси.

CYPOЛ описва сътрудничеството с другите компетентни държавни служби на Република Кипър и администрацията на ИСЗ като много добро.

Източна суверенна зона (ИСЗ)

Като цяло незаконната миграция от северната част на Кипър през ИСЗ отбелязва лек спад. През 2017 г. са задържани 2 незаконни мигранти, след като те незаконно са пресекли линията⁷. Преминаването на 1 263 лица през линията не е било разрешено, по-голямата част от които (379) са турски граждани. Органите на ИСЗ отказаха също така да позволят на чужди граждани от САЩ, Украйна, Русия, Иран и Грузия, които са пристигнали през северната част на Гърция, да преминат демаркационната линия⁸. Тези лица са били насочени към пропускателния пункт Agios Dhometios, за да преминат проверки съгласно изискванията за влизане в Република Кипър.

Служителите от суверенната зона продължиха да описват сътрудничеството си с Република Кипър като отлично.

Извън пропускателните пунктове, за да противодейства на незаконната миграция, полицията на СЗ извършва извънредни патрулни обиколки въз основа на оценка на риска и анализ на разузнавателна информация. Тези патрулни обиколки се допълват с патрули на митническия и военния персонал на СЗ.

Особено труден е контролът на четири „неразрешени пропускателни пункта“ в село Pergamos или близо до него, използвани от местни жители и земеделски стопани. Както бе посочено в предишни доклади, тези неразрешени пропускателни пунктове продължават да бъдат безпокойство и е необходимо да се намери трайно решение в съответствие с член 5, параграф 2 от протокол № 3 към Акта за присъединяване от 2003 г.⁹. Администрацията на СЗ обяви, че в случай на нужда в районите на неразрешените пропускателни пунктове бързо може да бъдат изпратени служители.

2. ПРЕМИНАВАНЕ НА СТОКИ

2.1. Стойност на търговския обмен

Съгласно член 4 от Регламента за демаркационната линия в контролираните от правителството зони може да бъдат внасяни стоки от зоните, които не са контролирани

⁷ Тези 2-ма незаконни мигранти, задържани в рамките на ИСЗ, са предадени на органите на Република Кипър и са били добавени към общия брой лица, които са преминали неправомерно през демаркационната линия, а тяхното разпределение по националност е представено в таблица VII от документ SWD(2018)261 [актуализиран].

⁸ Граждани на САЩ: 104, на Украйна: 90, на Русия: 55, на Иран: 31, на Грузия: 28.

⁹ ОВ L 236, 23.9.2003 г., стр. 940.

от правителството при условие, че са изпълнени критериите, посочени в член 4¹⁰, и че тези стоки са придружени от документ, издаден от Търговската камара на кипърските турци. В съответствие с член 8 от Регламент (ЕО) № 1480/2004 на Комисията¹¹ Търговската камара на кипърските турци (ТККТ) и органите на Република Кипър докладваха ежемесечно за вида, обема и стойността на стоките, за които са били издадени придружаващи документи. И Търговската камара на кипърските турци и органите на Република Кипър докладват за стоките, преминали в контролираните от правителството зони през пропускателните пунктове *Pergamos* и *Strovilia*, намиращи се под контрола на администрацията на СЗ.

Според ТККТ общата стойност на стоките, за които са били издадени придружаващи документи, възлиза на 5 697 695 EUR (предходен период: 5 017 714 EUR). Тези данни показват увеличение от 13,55 % от общата стойност на стоките, за които са били издадени придружаващи документи в сравнение с 2016 г.

Според доклади, предоставени от Република Кипър, общата стойност на стоките, за които са издадени придружаващи документи и които са преминали през линията, се е увеличил с 9,5 % до 4 790 964 EUR (предходен период: 4 374 968,06 EUR). Основната част от това увеличение на стоките се е състояло от строителни материали. Общото увеличение се дължи на продължаващото икономическо възстановяване.

Въпреки че не е в обхвата на Регламента за демаркационната линия, според данните на Кипърската търговска и индустриална камара (КТИК) търговията от контролираните от правителството зони към северната част на Кипър леко е намаляла, а именно с около 0,8 % — от 1 354 947 евро през 2016 г. на 1 343 524 евро през 2017 г. Търговията от контролираните от правителството зони към северната част на Кипър представлява 28,04 % от търговията в обратната посока (30,97 % през 2016 г.).

Общността на кипърските турци продължи да прилага търговски режим, който по принцип „отразява“ ограниченията на Регламента за демаркационната линия. Като основна причина за това заинтересованите страни от общността на кипърските турци посочват защитата на местните предприятия. Този режим обаче не винаги се прилага последователно.

2.2. Вид на стоките

Най-търгуваната стока през 2017 г. са били пластмасовите изделия, следвани от строителните материали, прясната риба, отпадъците или остатъците (скрап), и картофите¹².

¹⁰ В член 4, параграф 1 се посочва, че стоките трябва да бъдат придобити изцяло в зоните, които не са под ефективния контрол на правителството на Република Кипър или са претърпели последна, съществена и икономически обоснована обработка или преработка в предприятие, оборудвано за тази цел в зоните, които не са под ефективния контрол на правителството на Република Кипър.

¹¹ Регламент (ЕО) № 1480/2004 на Комисията от 10 август 2004 г., ОВ L 272, 20.8.2004 г., стр. 3.

¹² SWD(2018), таблица IV.

Бяха внесени също нови продукти като фий, каталози, конфекционирани текстилни артикули за външни щори и маслини. Цялата търговия през линията е била в пределите на острова.

2.3. Нередности

През периода на докладване Република Кипър е представила на Комисията един по-специален случай на нередности относно превоза на домати, мостри от които са били изследвани от държавната обща лаборатория, която е потвърдила наличието на пиримифос-метил над допустимите стойности. Комисията е уведомила ТККТ за него, и тя веднага поиска от производителя да вземе всички необходими мерки, за да гарантира пълно спазване на изискванията съгласно достиженията на правото и напомни на всички търговци на зеленчуци и плодове тези изисквания.

2.4. Пречки и трудности във връзка с движението на стоки

Все още са налице пречки пред търговията през линията, които според Комисията и стопанските субекти на кипърски турци са причина за ограничената търговия.

Както бе посочено в предишни доклади¹³, въпросът с преминаването на превозни средства за пренос на стоки от северната част на Кипър в контролираните от правителството зони все още не е решен и към настоящия момент търговските превозни средства на кипърски турци над 7,5 тона не могат да пресичат линията освен ако не притежават документи, издадени от Република Кипър и съответстващи изцяло на достиженията на правото на ЕС. Органите на Република Кипър уведомиха Комисията, че са въвели разпоредби за улесняване на процеса за получаване на удостоверения за техническа изправност на превозните средства и на професионални свидетелства за управление на превозни средства от кипърските турци. Комисията е убедена, че решението на този проблем ще допринесе в значителна степен за повишаване на равнището на търговия, тъй като ще улесни превоза на товари. Освен това, това би могло да укрепи контакта между кипърските стопански субекти, което ще спомогне в голяма степен за увеличаване на доверието между двете общности. Вследствие на това Комисията изготви концепцията за проект относно безопасността на транспорта.

Както и през предходните години, органите на Република Кипър все още не разрешават преминаването през демаркационната линия на преработени хранителни продукти заради опасения на здравните служби във връзка с производствения процес в северната част на Кипър. Както беше отбелязано в предишни доклади, Комисията остава на позицията, че съгласно Регламента за демаркационната линия няма основания за извършването на проверки на обекти в северната част на Кипър, за да се прецени дали производството се извършва в съответствие с правилата на Съюза¹⁴.

¹³ Вж. например деветия, десетия, единадесетия, дванадесетия и тринадесетия доклад относно прилагането на Регламент (ЕО) № 866/2004 на Съвета и последиците от това прилагане.

¹⁴ Десети доклад относно прилагането на Регламент (ЕО) № 866/2004 на Съвета и последиците от това прилагане.

Въпреки че органите на Република Кипър може да вземат проби от продуктите за допълнителен анализ в съответствие с прилагането на Регламента за демаркационната линия, те не трябва да възпрепятстват преминаването на всички преработени хранителни продукти. През обхванатия от доклада период не са настъпили промени по този въпрос.

През обхванатия от доклада период органите на Република Кипър са продължили да прилагат същите изисквания, които прилагат за преработените храни, към търговията с материали, които влизат в контакт с храни. Комисията продължава проучва този въпрос.

Както и през предходните години, търговци кипърски турци продължават да съобщават за трудности при снабдяването на магазини и при рекламирането на своите продукти и услуги в контролираните от правителството зони, което представлява пречка пред търговията. Търговците продължават да съобщават за нежеланието на кипърските гърци да купуват стоки на кипърски турци. Освен това беше отбелязано, че търговците от двете общности са изправени пред редица административни проблеми, когато желаят да започнат съвместна стопанска дейност с другата общност. Икономическите оператори от двете страни трябва да бъдат свободни да участват в търговски отношения, основани на изискванията на стопанската им дейност.

2.5. Контрабанда на стоки

Контрабандата на стоки продължава да е широко разпространена, отразявайки трудностите, свързани с контрола на незаконните движения през демаркационната линия.

През 2017 г. Република Кипър е извършила 1 334 изземвания на контрабандни стоки (предходен период: 1 852). През 2017 г. се отбелязва намаление в количествата на иззетите от Република Кипър цигари и увеличение в количествата на иззетия тютюн за ръчно свиване на цигари: 203 290 цигари и 440 259 грама тютюн за ръчно навиване (предходен период: съответно 257 785 цигари и 374 133 грама). Беше докладвано, че в повечето случаи контрабандата се извършва в малки количества. Контрабандата се дължи на разликите в цените и на по-високите данъци върху тютюневите изделия в контролираните от правителството зони. Налице бе увеличение на контрабандата на алкохол и селскостопански продукти. Сред другите иззети стоки бяха стоки, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, пестициди и животински и млечни продукти. В районния съд има едно образувано наказателно дело за контрабанда. Обикновено случаите на контрабанда на малки количества цигари бяха уреждани с налагането на административна санкция и конфискация.

През 2017 г. органите на ИСЗ са регистрирали увеличение на броя на изземванията на контрабандни стоки в рамките на ИСЗ (277); бяха извършени 432 изземвания в сравнение с 277 през 2016 г. Както и през 2016 г., цигарите и тютюнът за ръчно навиване са били най-често изземваните стоки.

Що се отнася до редовното снабдяване на населението от кипърски турци на село Pyła, разположено в буферната зона (член 4, параграф 10 от Регламента за демаркационната линия), количествата строителни материали, риба, цигари и т.н. се следят и записват от администрацията на ИСЗ.

2.6. Улесняване на търговията

Комисията продължи да търси начини за увеличаване на търговията през линията.

През юли 2015 г. Комисията прие предложение за изменение на Регламента за демаркационната линия. Целта на предложението е да се установи начинът, по който механизмът за контрол по отношение на стоките, обхванати от наименование, регистрирано съгласно Регламент (ЕС) № 1151/2012, ще бъде прилаган в зоните на Република Кипър, в които правителството на Република Кипър не упражнява ефективен контрол¹⁵. Това предложение за изменение все още не беше прието към края на отчетния период. Предложението е въз основа на постигнатото под ръководството на председателя Юнкер по време на неговото посещение в Кипър на 16 юли 2015 г. общо съгласие по временно решение за сиренето „Halloumi/Hellim“, което да се прилага в очакване на обединението на Кипър¹⁶.

ТККТ продължи да изразява общ интерес от премахването на забраната за търговия с живи животни и продукти от животински произход, доколкото тези продукти са в съответствие с правилата и разпоредбите на ЕС. Комисията продължава да разглежда понастоящем искане за разрешаване на търговията с риба от рибовъдни стопанства. Република Кипър многократно е изразявала готовността си да обмисли възможността за включването на нови стоки в списъка на стоките, които могат да преминават в контролираните от правителството зони.

Комисията насърчава стопанските субекти да се възползват от възможностите за стопанска дейност и приветства съществените усилия, положени от Кипърската търговска и индустриална камара и от Търговската камара на кипърските турци.

2.7. Стоки от ЕС, върнати в зоните, в които правителството на Република Кипър осъществява ефективен контрол, след като са преминали през зоните, в които правителството не осъществява ефективен контрол.

Органите на Република Кипър докладваха, че 3 899 стоки са били върнати в контролираните от правителството зони, след като са преминали през зоните, които не се контролират от правителството. Отбелязано беше, че тези преминавания са били осъществени безпроблемно, като повечето от тях са били към и от пропускателните пунктове Kato Pyrgos-Karavostasi и Astromeritis-Zhodia.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Както се посочва и в предходните доклади, контролът на линията, извършван от органите на Република Кипър и администрацията на СЗ на установените пропускателни пунктове са задоволителни. Броят на лицата, които преминават неправомерно през линията, се е увеличил и ситуацията трябва да бъде следена внимателно. Комисията призовава настоятелно администрацията на СЗ да разположи необходимите човешки ресурси, за да се справи с проблема, свързан с „неразрешените пропускателни

¹⁵ COM/2015/0380 final - 2015/0165 (NLE).

¹⁶ http://europa.eu/rapid/press-release_MEX-15-5402_en.htm

пунктове“. Комисията продължава да е на мнение, че стабилността, предвидимостта и правната сигурност на изискванията на пропускателните пунктове, както и свободното движение на гражданите на ЕС, са от първостепенно значение.

През 2017 г. стойността на търговския обмен през линията е нараснал с 9,5 % — от 4 790 964 EUR на 4 374 968 EUR, а стойността на стоките, за които са издадени придружаващи документи, се е увеличила с 13,55 % от 5 017 714 EUR на 5 697 695 EUR. Най-търгуваната стока са били пластмасовите изделия, следвани от строителните материали, прясната риба, отпадъците или остатъците (скрап), и картофите. На търговията със строителни материали се дължи по-голямата част от общото увеличение.

Кипърската търговска и индустриална камара и Търговската камара на кипърските турци са продължили тясното си сътрудничество с цел постигане на икономически ползи и за двете общности.

През обхванатия от доклада период продължиха да се наблюдават някои пречки пред търговията. Република Кипър продължи да не разрешава преминаването на търговски превозни средства на кипърски турци, които е с тегло над 7,5 тона или натоварени с преработени храни. През 2017 г. не се случиха нови събития.

Като цяло, въпреки че Регламентът за демаркационната линия продължава да предоставя работеща основа за разрешаване на преминаването на хора и стоки към контролираните от правителството зони на Република Кипър и от тях, Комисията остава загрижена за ниското равнище на търговията като цяло. Комисията смята, че премахването на посочените в настоящия доклад пречки пред търговията би спомогнало значително за увеличаване на търговията през демаркационната линия. Комисията се надява, че работата на двете камери за укрепване на контактите между двете бизнес общности ще доведе до засилване на икономическите връзки.

В този контекст Комисията продължава да разчита на сътрудничеството на Република Кипър и на СЗ, за да се гарантира ефективното прилагане на Регламент (ЕО) № 866/2004 на Съвета. Комисията ще продължи да наблюдава прилагането на Регламента.